

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 21

Vydána dne 16. června 1969

Cena

OBSAH:

56. Z á k o n o jednacím řádu Federálního shromáždění Československé socialistické republiky

56

Z Á K O N

ze dne 5. června 1969

o jednacím řádu Federálního shromáždění Československé socialistické republiky

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Č á s t I

§ 1

Úvodní ustanovení

(¹) Jednací řád Federálního shromáždění upravuje zásady jednání a organizací Federálního shromáždění, vzájemné styky obou sněmoven, jakož i styky s vládou Československé socialistické republiky a navenek.

(²) Každá sněmovna upraví vlastním usnesením své vnitřní poměry (čl. 46 ústavního zákona o československé federaci — dále jen „ústavní zákon“) a podrobnější pravidla svého jednání.

Č á s t II

Ustavující schůze

§ 2

(¹) Poslanci Federálního shromáždění se sjedou po svém zvolení na ustavující schůzi sněmovny, do níž byli zvoleni.

(²) Ustavující schůzi každé sněmovny svolá dosavadní předsednictvo Federálního shromáždění nejpozději do čtyř týdnů ode dne voleb a navrhne předmět jejího jednání. Současně pověří některého svého člena řízením ustavující schůze Sněmovny lidu a Sněmovny národů.

§ 3

(¹) Než bude zvolen předseda sněmovny, řídí ustavující schůzi pověřený člen dosavadního předsednictva Federálního shromáždění.

(²) Předsedající přijme slib poslanců (čl. 43 ústavního zákona) a dá provést volbu volební komise pro zjišťování výsledků hlasování a volbu mandátového a imunitního výboru.

§ 4

(¹) Po ověření platnosti volby poslanců na základě návrhu mandátového a imunitního výboru sněmovna stanoví počet členů svého předsednictva (čl. 54 ústavního zákona) a zvolí předsedu sněmovny.

(²) Nato se nově zvolený předseda sněmovny ujme řízení schůze. Dá provést volbu dalších členů předsednictva sněmovny, předsedů a ostatních členů výborů, jakož i ověřovatelů sněmovny.

§ 5

Sněmovny zvolí členy předsednictva Federálního shromáždění (čl. 56 ústavního zákona).

§ 6

Předseda nebo pověřený člen dosavadního předsednictva Federálního shromáždění podá sněmovnám zprávu o činnosti předsednictva Federálního shromáždění za dobu od skončení posledního zasedání Federálního shromáždění (čl. 58 ústavního zákona).

§ 7

(¹) Po provedení volby členů předsednictva Federálního shromáždění svolá předseda nebo pověřený člen dosavadního předsednictva Federálního shromáždění společnou schůzi obou sněmoven k volbě předsedy a místopředsedů Federálního shromáždění (čl. 34 ústavního zákona).

(²) Společnou schůzi obou sněmoven řídí předseda nebo pověřený člen dosavadního předsednictva Federálního shromáždění.

(³) Každá sněmovna zvolí komisi pro volbu předsedy a místopředsedů Federálního shromáždění.

(⁴) Předsedu, prvního místopředsedu a další místopředsedy Federálního shromáždění volí obě sněmovny z členů předsednictva Federálního shromáždění (čl. 58 odst. 5 ústavního zákona).

(⁵) Poslanci každé sněmovny hlasují odděleně.

Část III

Jednání ve schůzích sněmoven Federálního shromáždění

§ 8

Schůze sněmovny svolává předseda sněmovny na základě usnesení předsednictva sněmovny, popřípadě na základě usnesení sněmovny. Požádá-li o to alespoň třetina poslanců sněmovny, svolá předseda schůzi sněmovny nejpozději do 30 dnů.

§ 9

Společnou schůzi obou sněmoven svolává předseda Federálního shromáždění na základě usnesení předsednictva Federálního shromáždění nebo na základě usnesení obou sněmoven (čl. 34 ústavního zákona).

§ 10

(¹) Jednání Sněmovny lidu lze zahájit, je-li ve schůzi přítomna nadpoloviční většina jejích poslanců.

(²) Jednání Sněmovny národů lze zahájit, je-li ve schůzi přítomna nadpoloviční většina poslanců zvolených v České socialistické republice i nadpoloviční většina poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice.

(³) Sněmovna stanoví na návrh svého předsednictva pořad jednání a způsob projednávání jednotlivých bodů pořadu.

(⁴) Každý poslanec může navrhnout změnu nebo doplnění pořadu.

§ 11

(¹) Schůze sněmovny je zpravidla veřejná.

(²) Z důvodů ochrany státního tajemství nebo důležitého zájmu státu se může sněmovna usnést na návrh svého předsednictva, výboru, na návrh poslance, presidenta Československé socialistické republiky, vlády nebo jejího jednotlivého člena, že schůze nebo její část je neveřejná. O takovém návrhu rozhodne sněmovna bez rozpravy.

(³) Na schůzi sněmovny nebo na části schůze, která byla prohlášena za neveřejnou, mohou být přítomni prezident Československé socialistické republiky, předseda a místopředsedové Federálního shromáždění a členové vlády Československé socialistické republiky. Takové schůze se může dále zúčastnit generální tajemník Federálního shromáždění a předseda kontrolního orgánu Federálního shromáždění a pověřeni pracovníci Kanceláře Federálního shromáždění. Ostatní osoby se mohou zúčastnit takové schůze jen se souhlasem předsednictva sněmovny.

§ 12

(¹) Poslanci se mohou hlásit do rozpravy již před zahájením schůze i v průběhu schůze.

(²) Při zahájení rozpravy oznámí předseda přihlášené řečníky. Předseda dává poslancům slovo v pořadí, v němž se o slovo přihlásili. Nejdříve však udělí slovo těm poslancům, kteří chtějí přednést pozměňovací návrhy k projednávané otázce.

(³) Kdo není v okamžiku, kdy je mu uděleno slovo, přítomen v zasedací síni, ztrácí své pořadí.

(⁴) Sněmovna může bez rozpravy na návrh svého předsednictva nebo kteréhokoli poslance stanovit maximální řečnickou lhůtu, nikoliv však kratší než 15 minut.

§ 13

Každý řečník má právo mluvit ve své mateřštině. Nemluví-li řečník česky nebo slovensky, zajistí Kancelář Federálního shromáždění přetlumočení projevu do jednoho z těchto jazyků.

§ 14

(1) Každý poslanec se může v průběhu rozpravy přihlásit o slovo k faktické poznámce nebo k odpovědi na ni. Bude mu uděleno slovo.

(2) Přednesení faktické poznámky ani případná odpověď na faktickou poznámku jiného poslance nesmějí překročit dobu 5 minut.

§ 15

Členům vlády Československé socialistické republiky se udělí slovo, kdykoliv o to požádají, a to i k prohlášením, která nesouvisí s pořadem schůze.

§ 16

(1) Poslanec, kterému bylo uděleno slovo, má mluvit k projednávané věci. Odchyluje-li se od projednávané věci nebo překročí-li stanovenou řečnickou lhůtu, může předseda poslance na to upozornit.

(2) Poslanci, který se odchyluje od projednávané věci, může předseda po opětovném upozornění odejmout slovo. O námitkách poslance, kterému bylo slovo odňato, rozhodne sněmovna hlasováním bez rozpravy.

(3) Překročí-li poslanec lhůtu k přednesení faktické poznámky, popřípadě k odpovědi na faktickou poznámku, odejme mu předseda slovo.

§ 17

(1) Poslanci mohou v rozpravě přednášet k projednávaným otázkám pozměňovací návrhy. Mají se vztahovat k určité věci projednávaného návrhu a má z nich být zřejmé, na čem se má sněmovna usnést. Předseda může požádat poslance, aby svůj návrh zpřesnil.

(2) Jestliže je v rozpravě přednesen pozměňovací návrh, může předsednictvo sněmovny nebo kterýkoli poslanec navrhnout přerušení projednávání takového bodu denního pořadu až do doby, dokud k přednesenému pozměňovacímu návrhu nezaujme stanovisko příslušný výbor sněmovny. Návrh na přerušení projednávání takového bodu denního pořadu může učinit též navrhovatel projednávaného bodu.

(3) O návrhu na přerušení projednávání určitého bodu denního pořadu rozhodne sněmovna hlasováním bez rozpravy. Sněmovna může současně stanovit příslušnému výboru lhůtu, do kdy musí předložit sněmovně své stanovisko k přednesenému pozměňovacímu návrhu.

(4) Stejný postup platí i v případě, podá-li poslanec písemně pozměňovací návrh k určitému návrhu ještě před zahájením rozpravy ve schůzi sněmovny.

§ 18

Po skončení rozpravy udělí předseda závěrečné slovo navrhovateli projednávaného návrhu a pak zpravodaji příslušného výboru.

Hlasování ve schůzích sněmoven Federálního shromáždění

§ 19

(1) O každém návrhu rozhoduje sněmovna hlasováním.

(2) Před každým hlasováním předseda sněmovny upozorní poslance, že bude přikročeno k hlasování, a dá zjistit počet přítomných poslanců v zasedací síni (čl. 40 ústavního zákona).

§ 20

(1) Pořadí, v jakém se má hlasovat o předložených návrzích, musí být voleno takovým způsobem, aby se co nejlépe zjistil názor většiny.

(2) Každý poslanec může navrhnout, aby se o jednotlivých částech návrhu hlasovalo odděleně. Nedojde-li při takovém hlasování ke schválení všech částí návrhu, je nutno o přijatých částech hlasovat ještě jako o celku.

(3) Je-li k návrhu předložen pozměňovací návrh, hlasuje se nejprve o pozměňovacím návrhu. Jestliže jsou k návrhu předloženy dva nebo více pozměňovacích návrhů, hlasuje se o nich v pořadí, jak byly podány. Jestliže přijetí jednoho pozměňovacího návrhu znamená vyloučení jiného pozměňovacího návrhu, nebude se o tomto návrhu již hlasovat.

(4) Jestliže je předložen návrh týkající se procedurální otázky, hlasuje se o takovém návrhu před hlasováním o projednávané otázce.

§ 21

(1) Hlasování je veřejné nebo tajné.

(2) Veřejně se hlasuje zpravidla zdvižením ruky, pokud se sněmovna bez rozpravy neusnese na jiném způsobu veřejného hlasování.

(3) Na návrh předsednictva sněmovny, poslance nebo skupiny poslanců se může sněmovna usnést, že poslanci budou hlasovat tajně.

(4) O návrhu na vyslovení nedůvěry vládě Československé socialistické republiky nebo jejímu jednotlivému členu se hlasuje v obou sněmovnách vždy podle jmen.

§ 22

(1) Volby presidenta Československé socialistické republiky, předsedy a místopředsedy Federálního shromáždění, členů předsednictva Fede-

rálního shromáždění, předsedy a místopředsedů sněmovny a dalších členů předsednictva sněmovny a předsedů výborů se provádějí tajným hlasováním.

(2) Tajným hlasováním se provádějí volby i v dalších případech, stanoví-li to zákon.

(3) V ostatních případech se volby provádějí veřejným hlasováním, neusnese-li se sněmovna jinak.

§ 23

(1) Hlasování podle jmen se provádí hlasovacími lístky, na nichž jsou uvedena jména poslanců. Další podrobnosti stanoví každá sněmovna svým usnesením.

(2) Tajně se hlasuje hlasovacími lístky. Sčítání hlasů a zjišťování výsledků voleb provádí komise poslanců zvolená sněmovnou.

(3) Pokud platí zákaz majorizace podle čl. 41 a 42 ústavního zákona, provádí se ve Sněmovně národů i tajné hlasování odděleně. V takovém případě zvolí Sněmovna národů dvě komise poslanců.

§ 24

Ve společných schůzích obou sněmoven hlasují poslanci Sněmovny lidu odděleně od poslanců Sněmovny národů.

Spolupráce sněmoven a dohodovací řízení

§ 25

(1) Předsednictva i výbory obou sněmoven spolupracují při přípravě usnesení Federálního shromáždění a usilují o sjednocování usnesení obou sněmoven. Za tím účelem se odpovídající výbory obou sněmoven informují o svých schůzích, o přijatých závěrech, vysílají na schůze odpovídajícího výboru své zástupce k vysvětlení přijatých stanovisek. Odpovídající výbory obou sněmoven mohou konat i společné schůze k sjednocení rozdílných stanovisek.

(2) Předsednictvo sněmovny informuje předsednictvo druhé sněmovny i předsednictvo Federálního shromáždění o každém přijatém usnesení sněmovny.

§ 26

(1) Nedojde-li ke shodnému usnesení obou sněmoven, mohou se sněmovny (sněmovna) usnést na novém projednání věci, nebo mohou uložit výborům, aby věc znovu projednaly a předložily návrhy, anebo se mohou usnést na dohodovacím řízení podle čl. 44 ústavního zákona.

(2) Ustanovení odstavce 1 však neplatí, nedojde-li ke shodnému usnesení obou sněmoven o státním rozpočtu federace (čl. 44 odst. 4 ústavního zákona).

§ 27

(1) Společný výbor pro dohodovací řízení se skládá z 10 zástupců každé sněmovny, pokud se sněmovny nedohodnou na jiném počtu; také v tomto případě je společný výbor složen vždy ze stejného počtu poslanců Sněmovny lidu a Sněmovny národů.

(2) Sněmovna národů zvolí do společného výboru stejný počet poslanců zvolených v České socialistické republice a stejný počet poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice.

§ 28

(1) První schůzi společného výboru pro dohodovací řízení svolává předseda Federálního shromáždění. Výbor si na této schůzi zvolí předsedu, který řídí další jednání výboru.

(2) O výsledcích jednání společného výboru podají pověření členové výboru zprávu oběma sněmovnám.

§ 29

Nepřijmou-li obě sněmovny ani na doporučení společného výboru shodné usnesení, mohou se obě sněmovny usnést na konání společné schůze obou sněmoven a usilovat na ní o přijetí shodného usnesení. Konání společné schůze obou sněmoven může jim navrhnout i předsednictvo Federálního shromáždění.

§ 30

(1) Nevedlo-li dohodovací řízení ani jednání společné schůze obou sněmoven k jejich shodnému usnesení, informují o tom předsednictva sněmoven předsednictvo Federálního shromáždění.

(2) Nevedlo-li dohodovací řízení k shodnému usnesení obou sněmoven, předsednictvo Federálního shromáždění informuje o tom presidenta Československé socialistické republiky.

Interpelace a otázky

§ 31

(1) Sněmovna lidu a Sněmovna národů, jakož i jednotliví poslanci a skupiny poslanců mají právo interpelovat vládu Československé socialistické republiky a její členy a klást jim otázky ve věcech jejich působnosti.

(2) Vláda a její členové jsou povinni na interpelace a otázky odpovídat.

(3) Sněmovna lidu a Sněmovna národů, jakož i jednotliví poslanci a skupiny poslanců mají rovněž právo klást otázky vedoucím ústředních úřadů Československé socialistické republiky ve věcech jejich působnosti.

(4) Vedoucí ústředních úřadů jsou povinni na otázky odpovídat.

§ 32

(1) Interpelace se podávají písemně předsednictvu sněmovny.

(2) Interpelace má být formulována stručně a má z ní být zřejmé, jaké vysvětlení poslanec vyžaduje.

§ 33

(1) Předsednictvo sněmovny dá vytknout předložené interpelace a rozešle je předem, popřípadě je rozdává všem poslancům i interpelovanému.

(2) Interpelovaný je povinen odpovědět na interpelaci nejpozději do 30 dnů předsednictvu sněmovny a interpelujícímu, pokud nejde o interpelaci naléhavou. I když neuplynula tato lhůta, může interpelovaný odpovědět ústně na zaslanou interpelaci v nejbližší schůzi sněmovny.

(3) Předsednictvo sněmovny zařadí písemné odpovědi na pořad nejbližší schůze sněmovny, která k nim zaujme stanovisko. Navrhne-li to některý poslanec, koná se o odpovědích na interpelace rozprava.

(4) Na žádost interpelujícího nebo jiného poslance může sněmovna prohlásit interpelaci za naléhavou. Poslanec musí takovou žádost odůvodnit. Prohlásí-li sněmovna interpelaci za naléhavou, je interpelovaný povinen zodpovědět takovou interpelaci na téže schůzi sněmovny. V případě, že interpelovaný nemůže odpovědět, musí se na této schůzi k interpelaci vyjádřit a vyžádat si k podrobnější odpovědi lhůtu, kterou určí sněmovna.

§ 34

(1) Otázky mohou být písemné nebo ústní (§ 31).

(2) Na písemné otázky odpoví dotázaný písemně nebo ústně do 30 dnů.

(3) Na ústní otázky odpoví dotázaný zpravidla po položení otázky ústně. Může si vyhradit odpověď písemnou, neusnese-li se orgán, v jehož schůzi byla otázka položena, na odpovědi ústní. V tom případě odpoví dotázaný v příští schůzi. Písemná odpověď musí být zaslána do 30 dnů.

§ 35

Každý poslanec může klást otázky předsedovi a ostatním členům předsednictva Federálního shromáždění i předsedovi a členům předsednictva sněmovny ve věcech, které se týkají činnosti předsednictva Federálního shromáždění nebo předsednictva sněmovny.

Jednání o návrzích zákonů

§ 36

Jednání o návrzích zákonů se zpravidla skládá z projednávání zásad zákona a z projednávání osnovy zákona.

§ 37

Návrhy zákonů Federálního shromáždění mohou podávat poslanci Federálního shromáždění, skupiny poslanců, výbory obou sněmoven, prezident Československé socialistické republiky, vláda Československé socialistické republiky, Česká národní rada a Slovenská národní rada.

§ 38

(1) Navrhovatelé předkládají zásady zákonů spolu s politickým a ekonomickým rozбором předsedovi Federálního shromáždění a ten je postoupí sněmovnám.

(2) Zásady zákona se vypracovávají tak, aby tvořily spolehlivý a úplný podklad, na jehož základě mohou výbory Federálního shromáždění posoudit, zda musí být určitá věc upravována nebo zda dosavadní právní úprava musí být nezbytně změněna, popřípadě doplněna, v kterých směrech a v jakém rozsahu. Zásady mají pokud možno umožňovat výběr mezi variantními řešeními.

(3) Politický a ekonomický rozbor je nutno vypracovat tak, aby nová právní úprava mohla být posouzena komplexně, po stránce politického působení i ekonomických důsledků, z hlediska postavení občanů a organizací i vlivu právní úpravy na činnost státních orgánů a organizací. Rozbor má odůvodnit nutnost nové právní úpravy a její základní rysy.

(4) Od předložení zásad zákona a politického a ekonomického rozboru lze upustit se souhlasem předsednictev obou sněmoven.

§ 39

Předsednictvo sněmovny přikáže zásady k projednání příslušným výborům a současně zajistí rozslání zásad všem poslancům sněmovny a sdělí jim, kterým výborům byly zásady přikázány.

§ 40

(1) Ve výborech odůvodní zásady zákona navrhovatel.

(2) Po projednání zásad sdělí výbor své stanovisko předsednictvu sněmovny a navrhovateli.

§ 41

(1) Osnovy zákonů se předkládají předsedovi Federálního shromáždění a ten je postoupí sněmovnám.

(2) Osnovy zákonů se předkládají s důvodovou zprávou, v níž musí být obsažen též finanční a hospodářský dosah navrhované úpravy a způsob, jak bude uhrazen potřebný náklad. Při projednávání osnovy zákona mohou výbory požádat, aby jim navrhovatel podal informaci o obsahu prováděcích předpisů, které mají vydat federální orgány, a o době, kdy mají být prováděcí předpisy vydány.

(3) Navrhovatel podá současně zprávu o tom, jak v osnově zákona vyhověl doporučením výborů sněmovny obsaženým v jejich stanoviscích, popřípadě proč těmto doporučením nevyhověl.

§ 42

Předsednictvo sněmovny přikáže předloženou osnovu zákona k projednání příslušným výborům a současně zajistí rozeslání osnovy všem členům sněmovny a sdělí jim, kterým výborům byla osnova zákona přikázána.

§ 43

Poslanci, kteří nejsou členy výborů, jimž byla osnova zákona přikázána k projednání, mohou sdělit těmto výborům stanovisko k osnově zákona, a to i písemně.

§ 44

Předseda Federálního shromáždění zašle zásady a osnovu zákona k zaujetí stanoviska vládě Československé socialistické republiky, pokud není navrhovatelem zákona. Předseda Federálního shromáždění zašle zásady a osnovu zákona též České národní radě a Slovenské národní radě, pokud nejsou navrhovateli zákona, aby mohly sdělit podle svého uvážení stanovisko.

§ 45

Stanoviska orgánů uvedených v § 44 sdělí předseda Federálního shromáždění jednotlivým sněmovnám.

§ 46

(1) Ve výborech sněmoven odůvodní osnovu zákona navrhovatel. Pro projednání osnovy zákona ve výboru může výbor určit ze svých členů zpravodaje.

(2) Výbory sněmovny mohou na základě svých usnesení projednávat přikázanou osnovu zákona i ve společné schůzi.

(3) Příslušné výbory obou sněmoven mohou na základě svých usnesení projednávat přikázanou osnovu zákona i ve společné schůzi.

§ 47

(1) Poslanci mohou v rozpravě přednášet k projednávaným osnovám zákonů pozměňovací návrhy. Mají se vztahovat k určité věci projednávané osnovy a má z nich být zřejmé, na čem se má výbor usnést.

(2) Výbor projedná též pozměňovací návrhy zaslané výboru podle § 43.

§ 48

O pořadí při hlasování o předložených návrzích platí § 20.

§ 49

(1) Usnese-li se výbor na změnách v osnově zákona, vypracuje pro sněmovnu písemnou zprávu obsahující doporučení výboru a přesné znění pozměňovacích návrhů.

(2) Písemnou zprávu výboru schvaluje před předložením sněmovně výbor, pokud nepověřil jejím vypracováním předsedu a některé další členy výboru.

§ 50

Po projednání osnovy zákona seznámí předseda výboru s usnesením výboru neprodleně též ostatní předsedy výborů sněmovny, jimž byla osnova zákona přikázána k projednání.

§ 51

Byla-li osnova zákona projednána ve více výborech sněmovny a shodly-li se všechny tyto výbory na stejných pozměňovacích návrzích, mohou podat sněmovně společnou písemnou zprávu.

§ 52

(1) Po projednání osnovy zákona určí výbor zpravodaje, který podá sněmovně ústní zprávu o projednání osnovy ve výboru.

(2) Byla-li osnova zákona projednána ve více výborech sněmovny, mohou tyto výbory určit společného zpravodaje.

§ 53

Ustanovení § 36 až 52 se vztahují přiměřeně i na projednávání mezinárodních smluv a osnov zákonných opatření předsednictva Federálního shromáždění.

§ 54

(1) Zákony Federálního shromáždění vyhlašuje, předsednictvo Federálního shromáždění do 14 dnů po jejich schválení (čl. 45 odst. 3 ústavního zákona).

[²] Předsednictvo Federálního shromáždění označí za den schválení zákona den, kdy se druhá sněmovna usnesla o návrhu, přijatém první sněmovnou.

[³] Neusnese-li se druhá sněmovna o návrhu přijatém první sněmovnou do tří měsíců, vyhlásí předsednictvo Federálního shromáždění zákon po uplynutí této lhůty. Současně označí za den schválení zákona den, kdy uplynula lhůta tří měsíců.

Zápisy o schůzích orgánů Federálního shromáždění

§ 55

[¹] O každé schůzi Sněmovny lidu, Sněmovny národů, o společné schůzi obou sněmoven, o schůzi předsednictva Federálního shromáždění a o schůzi předsednictva sněmovny se pořizuje doslovný zápis. V zápise je nutno uvést, kdo řídil schůzi, kolik členů příslušných orgánů bylo přítomno, kteří řečníci se zúčastnili rozpravy a jaký byl výsledek hlasování.

[²] Řečníci, kteří vystoupili v rozpravě, ověří v co nejkratší lhůtě po konání schůze text příspěvku, který přednesli. Mohou přitom opravit případné chyby vzniklé při pořizování zápisu; nesmějí však měnit obsah a smysl svého vystoupení.

[³] Zápis o schůzi sněmovny ověřuje její předseda a nejméně dva ověřovatelé sněmovny. Zápis o společné schůzi obou sněmoven ověřuje předseda Federálního shromáždění a po jednom ověřovateli každé sněmovny. Zápis o schůzi předsednictva Federálního shromáždění ověřuje předseda a ověřovatel předsednictva Federálního shromáždění. Zápis o schůzi předsednictva sněmovny ověřuje předseda a ověřovatel předsednictva sněmovny. Tito funkcionáři ověřují přijatá usnesení.

[⁴] Ověřený zápis je autentickým záznamem o schůzi a předává se společně s příslušnými podklady, přílohami a usneseními k uložení do archivu Kanceláře Federálního shromáždění.

[⁵] Autentické znění zápisu o schůzi Sněmovny lidu a Sněmovny národů, popřípadě o jejich společné schůzi, je podkladem pro vydávání těsnopisecké zprávy, pokud v případech uvedených v § 11 odst. 2 předsednictvo příslušné sněmovny, popřípadě předsednictva obou sněmoven nerozhodnou jinak.

[⁶] Součástí zápisu jsou úplné texty předložených návrhů, přijatých usnesení, prohlášení a jiných dokumentů, které byly předmětem jednání.

§ 56

[¹] Ustanovení § 55 platí obdobně pro zápisy o schůzích výborů Sněmovny lidu a Sněmovny národů, nestanoví-li sněmovny svým usnesením jinak.

[²] Zápisy o společných schůzích několika výborů ověřuje předseda a jeden ověřovatel každého ze zúčastněných výborů.

§ 57

Zveřejnění projevů poslanců pronesených v orgánech Federálního shromáždění nepodléhá žádným omezením s výjimkami stanovenými v § 11 a 71.

Část IV

Předsednictvo Federálního shromáždění

§ 58

Předsednictvo Federálního shromáždění zejména

- a) vykonává v době, kdy Federální shromáždění nezasedá, působnost Federálního shromáždění podle čl. 58 ústavního zákona,
- b) svolává zasedání a prohlašuje je za skončené podle čl. 32 odst. 3 a čl. 33 odst. 2 ústavního zákona,
- c) svolává po projednání s předsednictvy sněmoven společnou schůzi obou sněmoven,
- d) rozhoduje podle čl. 52 ústavního zákona,
- e) koordinuje plán práce obou sněmoven,
- f) schvaluje po projednání s předsednictvy sněmoven plán zahraničních styků Federálního shromáždění a rozhoduje o přijímání a vysílání delegací Federálního shromáždění, přihlíží přitom k rovnoprávnému zastoupení sněmoven,
- g) schvaluje návrh rozpočtu Federálního shromáždění po projednání s předsednictvy sněmoven,
- h) určuje, v jakém rozsahu a v jakém pořadí místopředsedové zastupují předsedu Federálního shromáždění,
- ch) rozhoduje o plném, případně o částečném nebo dočasném uvolnění ze zaměstnání u poslanců, kteří jsou členy předsednictva Federálního shromáždění, u nichž to vyžaduje výkon jejich funkce,
- 1) jmenuje generálního tajemníka Federálního shromáždění po projednání s předsednictvy obou sněmoven,
- j) předkládá sněmovnám návrh na volbu předsedy kontrolního orgánu Federálního shromáždění,
- k) schvaluje plán hlavních úkolů kontrolního orgánu Federálního shromáždění po jeho projednání s předsednictvy sněmoven; schvaluje rovněž jeho doplnění, které navrhla předsednictva sněmoven,
- l) vyhlašuje volby podle čl. 44 odst. 5 a čl. 59 ústavního zákona,

- m) vykládá zákony Federálního shromáždění (čl. 45 odst. 3 ústavního zákona) a rozhoduje o tom, že uplynula tříměsíční lhůta podle čl. 44 odst. 1 ústavního zákona,
- n) podává Ústavnímu soudu Československé socialistické republiky návrh na zahájení řízení podle čl. 93 odst. 1 ústavního zákona.

§ 59

(1) Schůze předsednictva Federálního shromáždění svolává předseda Federálního shromáždění. Navrhne-li to alespoň třetina členů předsednictva, je předseda povinen svolat schůzi neprodleně.

(2) Schůze předsednictva jsou neveřejné, neusnese-li se předsednictvo, že schůze je veřejná.

(3) Předsednictvo Federálního shromáždění může zřizovat ze svých členů stálé nebo dočasné komise.

(4) O účasti členů vlády Československé socialistické republiky ve schůzích předsednictva platí ustanovení čl. 49 odst. 2 a 3 ústavního zákona.

§ 60

V případech stanovených v čl. 57 odst. 2 ústavního zákona hlasují odděleně členové předsednictva Federálního shromáždění zvolení Sněmovnou lidu a členové předsednictva Federálního shromáždění zvolení Sněmovnou národů. Usnesení je přijato, hlasuje-li pro ně většina všech členů předsednictva zvolených Sněmovnou lidu a většina všech členů předsednictva zvolených Sněmovnou národů z poslanců, kteří byli zvoleni v České socialistické republice, a většina všech členů předsednictva zvolených Sněmovnou národů z poslanců, kteří byli zvoleni ve Slovenské socialistické republice.

Předseda Federálního shromáždění

§ 61

Předseda Federálního shromáždění:

- a) zastupuje Federální shromáždění navenek,
- b) řídí společné schůze obou sněmoven,
- c) podepisuje zákony, usnesení Federálního shromáždění a zákonná opatření předsednictva Federálního shromáždění,
- d) svolává schůze společného výboru pro dohodovací řízení.

§ 62

Předsedu Federálního shromáždění zastupuje první místopředseda. Další místopředsedové Fede-

rálního shromáždění zastupují předsedu Federálního shromáždění podle usnesení předsednictva Federálního shromáždění.

Předsednictvo sněmovny

§ 63

(1) Sněmovna volí ze svého středu své předsednictvo, které se skládá z předsedy, místopředsedů a dalších členů předsednictva sněmovny. Má nejvíce 6 členů. Předsednictvo sněmovny působí i v době, kdy Federální shromáždění nezasedá.

(2) Předsednictvo Sněmovny národů se skládá ze stejného počtu členů zvolených v České socialistické republice a členů zvolených ve Slovenské socialistické republice.

(3) Předsednictvo sněmovny je voleno na dobu celého volebního období sněmovny.

§ 64

Předsednictvo sněmovny:

- a) řídí a organizuje práci sněmovny,
- b) svolává schůze sněmovny a předkládá jí zprávy o své činnosti,
- c) koordinuje plán práce orgánů sněmovny,
- d) příkazuje návrhy zákonů i jiné návrhy k projednání výborům sněmovny,
- e) rozhoduje o plném, popřípadě o částečném nebo dočasném uvolnění poslanců ze zaměstnání, u nichž to vyžaduje výkon funkce v orgánech sněmovny,
- f) rozhoduje v disciplinárních věcech poslanců.

§ 65

Předseda sněmovny

(1) Předseda sněmovny:

- a) zastupuje sněmovnu navenek,
- b) řídí schůze sněmovny,
- c) podepisuje usnesení sněmovny.

(2) Předsedu sněmovny zastupují místopředsedové, popřípadě další členové předsednictva podle usnesení předsednictva sněmovny.

§ 66

Ověřovatelé

Ověřovatelé sněmovny odpovídají za správnost a úplnost zápisů a spolupodepisují usnesení sněmovny. Ověřovatelé výborů plní obdobné úkoly.

Výbory sněmovny

§ 67

(1) Sněmovna zřizuje ze svých poslanců mandátový a imunitní výbor a další výbory.

(2) Výbory ve Sněmovně národů mají být složené ze stejného počtu poslanců zvolených v České socialistické republice a poslanců zvolených ve Slovenské socialistické republice.

§ 68

(1) Výbory působí po dobu celého volebního období sněmovny jako její iniciativní a kontrolní orgány. Působí i v době, kdy Federální shromáždění nezasedá.

(2) Výbory projednávají věci, které jim přikáže sněmovna nebo její předsednictvo, a věci, které jsou obsaženy v plánu práce orgánů sněmovny. Dále jednájí o věcech, na jejichž projednávání se usnesou na návrh některého svého člena.

(3) Výsledky svého jednání výbory předkládají sněmovně, popřípadě jejímu předsednictvu, nebo je zasílají přímo příslušným federálním ústředním orgánům.

(4) Požádá-li o to alespoň jedna třetina přítomných členů výboru, která nevyslovila souhlas se závěry výboru, výbor předloží sněmovně písemnou zprávu o stanovisku těchto členů výboru.

§ 69

(1) Ustavující schůzi výboru svolá předseda výboru.

(2) Výbor zvolí na ustavující schůzi jednoho nebo více místopředsedů a ověřovatele výboru.

§ 70

(1) Schůze výboru svolává a řídí jeho předseda. Místopředseda svolá a řídí schůzi výboru, je-li předseda zaneprázdněn nebo jestliže ho tím předseda pověří. Jsou-li předseda i místopředseda (místopředsedové) zaneprázdněni, svolá a řídí schůzi výboru jeho člen, jehož tím předseda pověří.

(2) Předseda je povinen svolat schůzi, stanoví-li to sněmovna nebo požádá-li o to alespoň jedna třetina členů výboru.

(3) Předseda navrhuje pořad jednání a způsob projednávání jednotlivých bodů pořadu.

(4) Každý člen výboru může navrhnout změny pořadu jednání.

§ 71

(1) Schůze výboru jsou zpravidla veřejné.

(2) Z důvodů ochrany státního tajemství nebo důležitého zájmu státu se výbor může usnést, že schůze nebo její část je neveřejná.

(3) Na schůzi výboru nebo na části schůze, která byla prohlášena za neveřejnou, mohou být přítomni poslanci sněmovny, kteří nejsou členy výboru, předseda a místopředsedové Federálního shromáždění, členové vlády Československé socialistické republiky. Takové schůze se může dále zúčastnit generální tajemník Federálního shromáždění a další pověřeni pracovníci Kanceláře Federálního shromáždění. Ostatní osoby se mohou zúčastnit takové schůze jen se souhlasem výboru.

§ 72

(1) Výbor Sněmovny lidu je způsobilý se usnést, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů. K platnosti usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných členů.

(2) Výbor Sněmovny národů je způsobilý se usnést, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů zvolených v České socialistické republice i nadpoloviční většina jeho členů zvolených ve Slovenské socialistické republice. K platnosti usnesení je třeba souhlasu nadpoloviční většiny přítomných členů. V případech zákazu majorizace je třeba k platnosti usnesení souhlasu nadpoloviční většiny všech jeho členů zvolených v České socialistické republice a nadpoloviční většiny všech jeho členů zvolených ve Slovenské socialistické republice.

(3) Poslanci sněmovny, kteří nejsou členy výboru, mají ve schůzi výboru poradní hlas.

(4) Jinak platí pro jednání výboru obdobně ustanovení § 12, 13, 14, 17 a 18.

§ 73

(1) Členové vlády Československé socialistické republiky se mohou účastnit všech schůzí výborů sněmovny; udělí se jim slovo, kdykoliv o to požádají, a to i k prohlášením, která nesouvisí s pořadem schůze.

(2) Výbory sněmovny mají právo zvát do svých schůzí členy vlády, představitele kontrolního orgánu Federálního shromáždění i představitele jiných státních orgánů Československé socialistické republiky a vyžadovat od nich informace a zprávy.

(3) Členové vlády Československé socialistické republiky jsou povinni dostavit se do schůze výboru sněmovny, jestliže je o to výbor požádá.

(4) Členové vlády Československé socialistické republiky se mohou dát ve schůzích výborů sněmovny zastupovat jinými členy vlády a výjimečně svými náměstky, popřípadě místopředsedy federálních výborů, pokud výbor netrvá na osobní účasti

příslušného člena vlády. Členové vlády, popřípadě ti, kdož je zastupují, si mohou do schůzí výborů sněmovny, jichž se zúčastní, přibrat odborníky svého úřadu a předseda výboru jim může udělit slovo.

§ 74

(1) Představitelé všech federálních orgánů jsou povinni dostavit se do schůze výboru a podat požadované vysvětlení.

(2) Výbory sněmovny mohou přizvat k projednávání důležitých otázek též vědecké pracovníky a jiné pracovníky hospodářského a kulturního života. Může jim být uděleno slovo.

(3) Vyžaduje-li to potřeba řádného posouzení projednávaných otázek, může výbor provádět průzkumy a jednání na místě samém s vědomím příslušné národní rady.

§ 75

(1) Výbory sněmovny mohou zřizovat své stálé nebo dočasné komise složené z poslanců.

(2) Práci komise řídí vždy člen výboru.

(3) Výbory mohou zřizovat též společné komise.

(4) Zřízení společné komise výborů sněmovny může navrhnout i předsednictvo sněmovny.

(5) Komise mohou přizvat k svému jednání odborníky vědy a praxe.

§ 76

(1) Výbory sněmovny mohou konat společné schůze a předkládat sněmovně, popřípadě jejímu předsednictvu společné zprávy a návrhy.

(2) V případě společné schůze hlasují výbory odděleně.

§ 77

(1) Výbory Sněmovny lidu a výbory Sněmovny národů mohou konat na základě svých usnesení společné schůze.

(2) V případě společné schůze hlasují výbory odděleně.

(3) Výbory obou sněmoven mohou zřizovat společné komise.

§ 78

Mandátový a imunitní výbor

(1) Mandátový a imunitní výbor zkoumá, zda jednotliví poslanci byli platně zvoleni.

(2) Mandátový a imunitní výbor zkoumá, zda jsou v imunitních věcech dány podmínky pro trestní nebo kárné stíhání poslanců, pro jejich

vzetí do vazby nebo k jejich zadržení. Výbor provede urychleně nutná šetření a poskytne poslanci možnost, aby se vyjádřil.

(3) Výbor podá zprávu s příslušným návrhem sněmovně, popřípadě předsednictvu Federálního shromáždění, které rozhodnou usnesením.

(4) Výbor provádí též šetření v disciplinárním řízení a své návrhy předkládá předsednictvu sněmovny.

(5) Jednání výboru mandátového a imunitního je vždy neveřejné.

§ 79

Komise sněmovny

(1) Sněmovny mohou zřizovat své stálé nebo dočasné komise složené z poslanců.

(2) Komise sněmoven mohou přizvat k svému jednání odborníky vědy a praxe.

Část V

Poslanci

§ 80

(1) Poslanci Federálního shromáždění jsou povinni aktivně a iniciativně se zúčastnit všech jednání a prací Federálního shromáždění, zvláště schůzí sněmoven a jejich výborů, jichž jsou členy.

(2) Nemůže-li se poslanec zúčastnit jednání sněmovny a jejích orgánů, musí se omluvit předsedovi sněmovny nebo předsedovi orgánu, jehož je poslanec členem.

§ 81

(1) Poslanci Federálního shromáždění jsou zejména oprávněni:

- a) předkládat návrhy zákonů a jiné návrhy vyplývající z jejich poslancecké činnosti,
- b) požadovat od předsednictva sněmovny informace potřebné pro svou činnost,
- c) interpelovat vládu Československé socialistické republiky a její členy a klást jim otázky ve věcech jejich působnosti,
- d) požadovat od členů vlády a jiných orgánů Československé socialistické republiky potřebné podklady a vysvětlení. Členové vlády jsou povinni poslancům takové podklady a vysvětlení předložit,
- e) obracet se s žádostí o sdělení informací na státní orgány a společenské organizace.

(2) Písemné podklady pro jednání sněmoven a jejich orgánů i pro jednání předsednictva Federálního shromáždění se rozesílají poslancům nejméně 14 dní předem, v naléhavých případech nejméně 7 dnů předem.

§ 82

[¹] Poslanci Federálního shromáždění nesmějí být pro výkon své funkce zkráceni na právech a nárocích vyplývajících z pracovního poměru nebo poměru obdobného.

[²] Pro výkon funkce poslance mohou být poslanci uvolňováni ze svého pracovního poměru jen se svým souhlasem. Organizace, u níž je poslanec v pracovním nebo obdobném poměru, je povinna mu poskytnout pracovní volno potřebné pro výkon funkce.

[³] Poslanci náleží po dobu pracovního volna náhrada ušlého výdělku. Orgán, který rozhodl o uvolnění [§ 58 písm. ch) a § 64 písm. e)], může poslanci vedle náhrady ušlého výdělku přiznat funkční odměnu odpovídající rozsahu uvolnění a závažnosti úkolů, pro něž byl uvolněn. Náhrady ušlého výdělku hradí prostřednictvím organizace, u níž je poslanec v pracovním poměru, stát z prostředků rozpočtu Federálního shromáždění. Poslancům, kteří nejsou v pracovním poměru, hradí náhradu ušlého výdělku Kancelář Federálního shromáždění přímo.

[⁴] Poslancům Federálního shromáždění náleží na úhradu výdajů souvisejících s výkonem poslaneckého mandátu náhrady, které nepodléhají dani ze mzdy.

[⁵] Předsedovi a místopředsedům Federálního shromáždění, jakož i předsedovi a místopředsedům obou sněmoven náleží místo náležitostí uvedených v odstavci 3 a 4 funkční plat, jehož výši určí předsednictvo Federálního shromáždění. Funkční plat přísluší předsedovi a místopředsedům Federálního shromáždění a předsedům a místopředsedům obou sněmoven ještě po dobu tří měsíců po skončení jejich funkce.

[⁶] Poslanci mohou bezplatně užívat hromadných dopravních prostředků. Pro cesty na schůze Federálního shromáždění nebo jeho orgánů nebo pro cesty, k nimž byli pověřeni předsednictvem sněmovny, popřípadě předsednictvem Federálního shromáždění, mohou včetně cest zpátečních používat bezplatně též letadel. Při uvolnění poslance mimo jeho trvalé bydliště trvající déle než jeden měsíc může poslanec použít bezplatně letadlo též k návštěvě rodiny, a to jednou za 14 dnů. Hromadné dopravní prostředky včetně letadel může poslanec užívat bezplatně jen na území Československé socialistické republiky.

[⁷] Podrobnosti, zejména výši funkčních platů, náhrad stravného a nocležného stanoví předsednictvo Federálního shromáždění; může též stanovit, že náhrady podle odstavce 4 poslanci nepřislouží, vykonávali též jinou funkci, anebo nevykonávali svou funkci po delší dobu a bez náležité omluvy.

§ 83

Disciplinární řízení

[¹] Disciplinární řízení se zavádí proti poslanci, který

a) urazí při výkonu funkce poslance při jednání sněmovny, jejích orgánů nebo předsednictva Federálního shromáždění, poslance nebo jiné ústavní činitele takovým způsobem, který je v rozporu s postavením poslance Federálního shromáždění,

b) urazí při jednání sněmovny toto shromáždění nebo jeho orgán.

[²] Disciplinární řízení se zahájí na návrh uraženého nebo z iniciativy mandátového a imunitního výboru.

§ 84

Ve všech případech disciplinárního řízení musí být dána poslanci možnost obhajoby.

§ 85

[¹] Mandátový a imunitní výbor provede nutná šetření a poskytne poslanci, proti němuž se vede disciplinární řízení, možnost, aby se vyjádřil. Po provedeném řízení výbor předloží výsledky šetření a své návrhy předsednictvu sněmovny.

[²] Předsednictvo sněmovny posoudí výsledky šetření a může na jejich základě uložit poslanci, aby se uraženému omluvil ve stanovené lhůtě a stanoveným způsobem. Jestliže se poslanec ve stanovené lhůtě a stanoveným způsobem neomluví, sdělí předsednictvo sněmovny své rozhodnutí orgánu, při jehož jednání k urážce došlo, popřípadě rozhodne o způsobu uveřejnění svého rozhodnutí.

[³] Poslanec i mandátový a imunitní výbor mají právo proti rozhodnutí předsednictva sněmovny podat do 15 dnů odvolání sněmovně, která rozhodne hlasováním.

[⁴] Z jednání mandátového a imunitního výboru a z jednání předsednictva sněmovny je vyloučen člen výboru nebo člen předsednictva sněmovny, jehož se disciplinární řízení týká.

Část VI

§ 86

Kancelář Federálního shromáždění

[¹] Kancelář Federálního shromáždění poskytuje všestrannou odbornou, organizační a technickou

kou pomoc orgánům Federálního shromáždění a poslancům Federálního shromáždění.

(²) K zajišťování úkolů uvedených v odstavci 1 Kancelář Federálního shromáždění zřizuje potřebné funkční útvary.

(³) Kancelář Federálního shromáždění řídí generální tajemník Federálního shromáždění.

(⁴) Podrobnosti upraví organizační řád, který vydá předsednictvo Federálního shromáždění.

Část VII

Ustanovení závěrečná

§ 87

Zrušuje se zákon č. 183/1964 Sb., o jednacím a pracovním řádu Národního shromáždění, ve znění zákona č. 51/1967 Sb. a zákona č. 44/1968 Sb.

§ 88

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení.

Svoboda v. r.

Dr. Dubček v. r.

Ing. Černík v. r.